

Panie Przewodniczący, Szanowna młodzieży, druhowie, Szanowni Państwo, Mieszkańcy Gminy Rzeczyca.

3 maja 1791 roku czyli dokładnie 220 lat temu Sejm Czteroletni zwany także Sejmem Wielkim uchwalił Ustawę Rządową z dnia 3 maja zwana od tamtej chwili Konstytucją 3 maja. Była ona pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 roku). A warto w tym miejscu wspomnieć, że do roku 1791 termin „Konstytucja” określał wszelkie ustawy uchwalone w sejmie, natomiast po 3 maja 1791 roku pojęcie konstytucja nabrało swojego nowoczesnego znaczenia, określając podstawowy akt prawny, ustawę zasadniczą. Konstytucja 3 maja jako pierwsza europejska ustawa ustalała ustrój Rzeczypospolitej zgodnie z ideatami oświecenia. Pozostawiając ustrój stanowy, wzmocniła władzę, wykonawczą, z zasadą dziedziczenia tronu, zniósła zgubne instytucje takie jak liberum veto, przez które zagraniczne siły, albo magnaci mogli unieważnić wszystkie podjęte przez sejm uchwały, rozgrzeszyła prawa mieszczan stawiając ich na równi ze szlachtą, a także chroniąc chłopów złagodziła najgorsze nadużycie pańszczyzny. Była pierwszym krokiem w kierunku zniesienia poddaństwa chłopów i nadania praw wyborczych tej największej a zarazem najbardziej wyzyskiwanej klasie społecznej.

Konstytucja została obalona przez konfederację targowicką popieraną przez Rosję, a czasie wojny polsko-rosyjskiej w 1792 roku.

Mimo rozbiorów, pamięć o drugiej w dziejach świata spisanej konstytucji narodowej przez kolejne pokolenia pomagała podtrzymywać polskie dążenia do niepodległości i stworzenia sprawiedliwego społeczeństwa.

Współautorzy Ignacy Potocki i Hugo Kołłątaj określili ją jako: „ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny”. Przez 123 lata rozbiorów przypominała o walce o niepodległość. Konstytucja 3 maja była pierwszym przejawem demokratycznej przemiany, próbą budowy solidnego fundamentu pod modernizacją państwa polskiego. 3 maja 1791 roku został uznany Świętem Konstytucji 3 maja. Świętem zakazanym niemalże do kwietnia 1990 roku z niewielkimi przerwami, tj. okresem od kwietnia 1919 roku do czasu okupacji Polski przez hitlerowców i Sowietów w czasie II wojny światowej. Od 1990 roku po dziś dzień Święto Konstytucji 3 maja należy do uroczystości obchodzonych świąt. O zniewoleniu naszego narodu świadczy fakt, iż do tegorocznej rocznicy oficjalnie obchodzono to święto zaledwie 40rotnie.

Przypomina nam o naszej polskości, o naszej dumie narodowej o naszej wielkiej sile, która pozwoliła nam przetrwać najtrudniejsze okresy w dziejach Polski, a było ich od 1791 roku niemało. Uświadamia nam, że my - Polacy nawet w krytycznych momentach potrafimy odrodzić się jak feniks z popiołów.

Dlatego dziś świętując rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja świętujemy zarazem naszą niepodległość oraz pamięć milionów tych, którzy za nią oddali swoje życie. Naszym obowiązkiem, obowiązkiem wszystkich Polaków jest udział w obchodzeniu tej rocznicy.

Chciałbym Państwu podziękować za wzięcie udziału w tej uroczystości, pamiętając jednocześnie o podstawowych prawach demokracji i świadomości, iż nasze losy, losy naszego Państwa są w naszych rekach.

Dziękuję pocztom sztandarowym, Dyrektorowi GOK-u Antoniemu Socha, Dyrektor PSP Rzeczyca pani Barbarze Bors, dziękuję Pani Agnieszce Kielan za przygotowanie spektaklu teatralnego, który zaprezentowała grupa ERATO, strażakom za uświetnienie dzisiejszej uroczystości.